

Več kot četrtina
je s politično
in gospodarsko
situacijo v državi
na čelo leta 23. dne
12. 12. 1922, četrti leta
dne, kjer jagodnjak
je bil. Množina se polje
uporabljajo. Slovenski
Gospodarja v Mariboru,
Koroška cesta 1.
se dopolnjuje do
Maribor, Koroška se pla-
čajo v naprej.
Tiskovna hiša št. 111

Pecarska Stevilka stane 1 din.

Politična plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru
Koroška cesta št. 1. Zvečer
pbi se na vročino. Ure
nikito sprejema naročila
in reklamacije.
Čase izdajanja po
vora. Za večerke op
primeren popust. Maribor
reklamacije se plačajo
pošta.
Časovni račun pošljite
uradu izdajanja št. 111.
Telefon izdajanja št. 111

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

8. številka

MARIBOR, dne 22. februarja 1923.

57. letnik.

Dva škodljivca slovenskega vinogradništva.

Upajmo, da bomo s pojasnili, ki jih damo tukaj, odprli oči onim, ki so še imeli zaupanje v samostojne in demokratske voditelje! Prosimo čitatelje, naj odkrijejo to vsem vinogradnikom in viničarjem!

Prvi škodljivec ravnatelj Pirc.

Kmetijska družba ima namen skrbeti za gospodarstvo povzdigo in procvit vseh kmetijskih panog. Med najvažnejše slovenske kmetijske panoge spada vinogradništvo. Dolžnost ravnatelja Kmetijske družbe je torej ščititi vinogradništvo, in zanj skrbeti. Kaj pa je napravil ravnatelj Pirc? Vzel je na račun Kmetijske družbe pri bankah kredit, naročil poleg 40 vagonov modre galice za družbine člane tudi 10 vagonov za sebe in s tem za sebe in svoj žep na račun in nevarnost družbe verižil. Kupil je galico po 28 K in jo prodal po 44 kron.

V čem obstoji Pirčeva krivda?

Pirc je 1. zlorabil kredit Kmetijske družbe za svoj lastni žep. Naročeval je od julija do decembra 1922 na naslov in račun družbe, napravil nad 1 milijon kron profita na ta način samo za svoj žep. 2. Pod naslovom družbe je dobil za svoje veriženje carine prost uvoz 10 vagonov modre galice in oškodoval, odnosno opeharil na ta način tudi državno upravo, samo da bi bil njegov profit večji. 3. Galico je prodal izven Slovenije in naš domači slovenski vinogradnik lahko sedaj kupi drago blago, ako ga rabi več, kot je naročil. 4. Spravil je celo družbo ob zaupanje in dobro ime, ker je pogazil kot predsednik najenostavnejša, bistvena določila kmetijskih organizacij. To vse so natančno ugotovili naši zastopniki pri Kmetijski družbi, pred vsem Miha Brenčič, Robert Košar, Zupanič in prof. Jarc, pa tudi družbin tajnik inženir Lah sam.

Ravnatelj Pirc je znan zakrknjen stari liberal, ki je od ustanovitve Samostojne bil eden njenih glavnih stebrov. In ta mož je na račun družbe, z slovesno družbinega imena tako strašno oškodoval naše vinogradnike, da je sebi nagrabil posvetnega premoženja. Pirc je verižil z galico sedaj na debelo že drugič!

Drugi škodljivec Pucelj.

Pa ne samo samostojni Pirc, temveč tudi voditelj Samostojne, bivši minister Pucelj, je silno oškodoval in udaril naravnost usodepolno naše slovensko vinogradništvo. On je kot minister za kmetijstvo imel soodločevati pri trgovinski pogodbi s Češko in namesto, da bi slovenske in jugoslovanske vinogradnike ščitil, jih je pri pogodbi težko oškodoval. Odobril in sklenil je pogodbo, po kateri bo Češka pač k nam na škodo vinogradništva lahko uvozila 150.000 hl piva, to je 1500 vagonov, naša pravica, da smemo na Češko izvoziti jed nako množino vina, pa ostane na papirju. Niti 1 hl ne bomo mogli zaradi carine, valute in prevoznih tarifov izvoziti! Precejšnjo porcijo nesposobnosti in nemarnosti mora imeti, kdor sklene takšno škodljivo pogodbo. Pucelj in njegovi tovariši Drogenik, Mermolja ter drugi so se izkazali tudi tukaj kot nesposobne in nezmožne. Ze obstoječo vinsko krizo so še povečali. Povrh so te pogodbe veljavne za več let ter se ne morejo izpremeniti.

Seveda ima pri tej trgovinski in drugih pogodbah svoj delež minister-smolar dr. Kukovec in dr. Žerjav. Ni bolj žalostnih in nesrečnih prikazni v slovenski politiki, kakor so slovenski demokratski in samostojni voditelji-politiki. Vse so izdali, vse prodali centralizmu, povsod oškodovali slovensko ljudstvo, sebi in svojim strankam nabasali milijone in pridobili milijonska podjetja. To je žalosten račun žalostne naše domovine. Ali bodo ljudje razumeli, kaj jim je v lastno obrambo storiti?!

Samostojna voditelja med orjunci.

V zadnji številki «Slov. Gospodarja» smo opisali, kako so v Mariboru divjaški člani Kukovčeve demokratske «Orjune» na rokovanjski način napadli našo Cirilovo tiskarno z namenom tik pred volitvami uničiti naši krščanski Ljudski stranki časopise «Gospodarja» in «Stražo». Ves pošten Maribor in cela Slovenija obsoja ta ostudni način Kukovčeve agitacije za demokratsko stranko (napredno kmetijsko-obrtno zvezo). Orjunski rokovanjski in roparji so liberalni stranki s svojim ogabnim činom odtrgali še tiste poštene pristaje, ki so zapeljani vsled krinke Rebekovega «obrtništva» nameravali glasovati za dr. Kukovčovo listo.

Mislili smo, da bo vsaj Samostojna kmet. stranka toliko poštena, da ne bo udeležena pri roparski Orjuni. A kaj smo zvedeli te dni?

Glavarja Samostojne v Mariboru, tajnika in urednika Mermoljeve «Kmečke Moči», inženier Vedernjak in učitelj Skala, sta celo člana upravnega odbora mariborske Orjune! Pred nami leži seznam odbornikov Orjune in med temi sta na odličnih mestih zaslužena ta dva samostojneža.

S tem je Samostojna prešla med bando Pribečevič-Kukovčevih orjuncev, ki imajo namen pobijati naše voditelje ter ropati in uničevati zasebno imetje posameznikov, kakor se je to zgodilo v noči od 10. na 11. februarja v Cirilovi tiskarni. Našemu poslancu Žebotu grozijo demokratsko-samostojni orjunci, da ga bodo ubili. Pošiljajo mu grozilna pisma z mrtvaško glavo. Niti njegovi družini, ženi in šestero malim nedolžnim otrokom ne prizanašajo. Na dom pošiljajo glasnike, da Žebot ne bo prišel živ domov, da mu bodo hišo uničili itd. Demokrati in samostojneži v Orjuni so res rokovanjski najgrše vrste!

Mi smo zapisali te vrste, da naše ljudstvo, pred vsem oni, ki so še kaj držali na Samostojno, vendar enkrat spregledajo, kako ničvredna in propadla je Mermoljevo-Drogenikova «samostojna» stranka.

Obrtnikom v pomislek.

Pošten obrtnik z dežele nam piše:

«Po pošti dobivamo podeželski obrtniki neke tiskovine z napisom: «Tovariši obrtniki in drugi pridobitni sloji! Podpisan je nek akcijski odbor». V tem pismu vabijo, da pri volitvah 18. marca glasujemo za ključavničarja Rebeka iz Celja. Prosim vas, pojasnite nam, kaj pomenijo ta vabila».

Te tiskovine niso nič druga, nego volilna goljufija demokratske stranke za dr. Kukovca. Pod imenom obrtništva in pridobitnih slojev, bi Kukovec rad preslepil vrle obrtnike na Slov. Štajerskem, da bi mu dali glasove. Kukovec in propadajoča demokratska stranka se sramuje svojega pravega imena.

Res je edino to-le: Vsak glas, ki ga pošten obrtnik da za Rebeka bo edinole prišel v prid Kukovcu. Vsi drugi glasovi, celo uradni, ki jih dajejo demokratski stranki in njenega kandidata Kukovca. Radi tega bi pa sedaj ta Kukovec rad z zvijačo in volilno goljufijo speljal obrtnike na svojo stran ter tako zlezel v državni zbor. Rebek je samo krinka ali vaba za Kukovca. Popolnoma nemogoče je, da bi Rebek postal kedaj poslanec. Vsak glas, ki ga bo kak obrtnik oddal za demokratsko stranko, na katere listi je Rebek samo okrajni kandidat, bo štel le za liberalnega kandidata dr. Kukovca.

Ali je Kukovec kedaj kaj storil za obrtnika? Pripomogel je obrtniku kot minister nove davke in druga bremena. Evo dokazov:

Dr. Kukovec je bil celi dve leti v beograjski vladi in vladni večini. Kukovec je glasoval in podpisal začasni zakon,

1. da se neusmiljeno obdačijo vozovi na «fedre»,
2. da se kolekovina na prošnje in vloge zviša od 2 dinarja na 13 dinarjev.

3. da se prenosnina (desetek) od kupnih in prevzemnih pogodb zviša od 1% na 6%,

4. da se za pridobitev koncesij ali obrtne pravice pobira odušno visoke takse,

5. da se je vpeljal vnebovpijoči davek na poslovni promet,

6. da se carina na uvoz trgovskega blaga zviša in zviša,

7. da se je trgovcem odvzela pravica, prosto nakupovati in prodajati sol, vžgalice in enak oblogo.

Obrtniki! Vse te Kukovčeve dobre za obrtniški stan so obelodanjene v «Uradnem listu» za Slovenijo št. 100 iz l. 1921. Tam najdete med drugimi podpisi ministrov tudi podpis tedanjega ministra dr. Vekoslava Kukovca. Sramota, da so se našli nekateri obrtniki, ki so dali svoje ime na prej omenjeno vabilo. Sami v svojo skledo pljujete obrtniki, ako glasujete za Kukovca in Rebeka.

Celi dve leti nas je tepel Pribečevič, Pašičev in Kukovčev centralistični bič iz Beograda. Kakor kmeta, tako so posebno vas obrtnike v Sloveniji z neusmiljenimi novimi bremenimi centralistični vladinovi hoteli go spodarsko uničiti. Kdor bo izmed obrtnikov dne 18. marca glasoval za Rebeka in Kukovca, to je za ničvredno demokratsko stranko, ta si sam plete korobač, s katerim vas bodo iz Beograda še nadalje tepli.

Obrtniki! Ogromna večina slovenskega ljudstva bo 18. marca glasovala za našo Slovensko ljudsko stranko. Pridružite se tudi vi zmagovalcem. Naša volilna škrinjica je druga (št. 2).

Navodila za volitve.

1. Volilna škrinjica Slovenske ljudske stranke je druga (št. 2). Letos imajo prvo volilno škrinjico dr. Kukovčevi demokrati. Zaupniki in agitatorji, pojasnite

že sedaj vsem našim volilcem, da morajo volilno škrinjico izpustiti v drugo volilno škrinjico in ne v prvo.

2. Po vseh občinah in vaseh prirejte volilne shode in zaupne sestanke. Naši domači govorniki naj na teh sestankih govorijo o našem programu, pred vsem o edini naši rešitvi, o avtonomiji Slovenije. Naša Slov. ljudska stranka ne bo prej mirovala, dokler v smislu ustavnega načrta Jugoslovanskega kluba ne dosežemo upravnih odcepitve od Beograda.

3. Agitacijski, oziroma volilni odbori naše stranke po vseh občinah naj skrbijo, da bodo vse predpriprave za agitacijo tako izvedene, da bo vsak zaupnik imel natanko določen svoj delokrog (10 do 15 volilcev).

4. Iz vseh občin pošljite Tajništvu SLS v Mariboru (oziroma v Celju) seznam, koliko volilcev šteje občina, koliko je naših, koliko volilcev nasprotnih strank. To statistiko neobhodno potrebujemo.

5. Tajništvu SLS javite natančne naslove volilcev, katerim naj za čas volilne borbe pošiljamo «Slovenskega Gospodarja».

6. Posebno pojasnite volilcem, da moramo Slovenci pri teh volitvah ostati nerazcepljeni v najmočnejši stranki, ki je — Slovenska ljudska stranka. Kdor agitira za male strančice in glasuje za nje, je kriv, če bomo še nadalje ostali sužnji beograjskega centralizma!

Tajništvo SLS v Mariboru.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Vladi je končno le začelo presedati volilno nasilje in notranji minister je sestavil naredbo za vse politične in policijske oblasti. V naredbi se političnim in policijskim oblastem naroča, da morajo za časa volivnega boja zaščititi vse strankarske shode in vzeti v varstvo vse osebe brez razlike strankarske pripadnosti, ki bi bile napadene. Napadalec pa morajo poklicati na strog odgovor. Koliko bo to pomagalo, se ne da reči. Imamo pa zelo slabe izkušnje, kakor na primer z naredbo njegovega prednika proti raznim strankam, ki so v njegovem redu še najboljše storila, če bi takoj razpustila Orjuno.

O izidu volitev se vse mogoče ugiblje, volilna agitacija se vrši z velikim razmahom, a v veliki zmedi. Srbijo je poplavila velika množica kandidatov. Zlasti radikali in demokrati so bili z njimi prebogato založeni in sedaj, ko so liste že vložene, bodo oni, ki so odleteli, iz zavisti delali zgago svojim srečnejšim tekmečem.

Ko so radikali postavljali v Beogradu svoje kandidate, je govoril Nikola Pašić v čisto velebrskem duhu. Izjavil se je za velebrsko državo in proti zakonodajni avtonomiji, glede ustave je pa zahteval, naj se izvede, ker je najboljša in najmodernejša na svetu. Protič mu pa pravi, da je še hujši, kot so bili nazadnjaški državniki v sedemdesetih in osemdesetih letih prošlega veka in da lahko kaj takega samo svojim kimavcem govori.

Vladni pristaši tostran Save pričakujejo s strahom dan 18. marca. Policajdemokrat dr. Žerjav je prešil svoje prijatelje, naj bi mu nekje v Srbiji preskrbeli varno kandidato, pa brez uspeha, ker so vsa mesta v Srbiji zasedli demokrati Davidovičeve struje ter Pribečevičeve pristaje povsod izpodrivajo. Odpor proti Pribečevcem je šel tako daleč, da se je drugi brat Svetozarja Pribečeviča Valerijan kot pravoslavni menih — umaknil v svoj samostan ter zapustil politiko.

Samostojnež Pucelj je prosjačil po Beogradu. — Obiskal je več radikalnih voditeljev in tudi železniškega ministra. Razložil je težkoče pri volilni agitaciji in prosil za pomoč. Rekel je, da bi zadostovalo nekaj deset tisočev dinarjev, da bi se lahko takoj pričelo s trasiranjem njegove kočevske železnice. To bi prineslo Pucelju toliko glasov, da bi bil izvoljen. S trasiranjem Puceljeve železnice bi se takoj po volitvah nehala, ker je znano, da do te železnice ne bo nikdar prišlo.

Po sprejemu st. margheritskega sporazuma v italijanskem parlamentu je pričakovati skorajšnja izpraznitev tretje cone.

Na seji ministrskega sveta je bila podpisana pogodba med našo državo in Bolgarijo glede skupnih zdravstvenih ukrepov. To je prvi začetek obnove odnošajev med našo in bolgarsko oblastjo od leta 1915.

MADŽARSKA.

Ogri pazno zasledujejo naše volilno gibanje. Zlasti jih zanima usoda ogrske manjšine v Jugoslaviji in zgražajo se nad nasiljem orjuncev. — Po ogrskih mestih, zlasti v Budimpešti silno narašča draginja. — Ogrska krona je v Zürichu sicer že pol leta precej stalna, doma pa nima nobene veljave in se zlasti živilske cene stalno dvigajo. To je slabo znamenje za poljedelško državo in v vsakem oziru plod slabe vladne politike, ki ne zna urediti pravih odnošajev do sosedov.

ITALIJA.

Predsednik vlade in vodja fašistov Musollini je tožil svoje vročkovne pristaše, naj se ne razburjajo zaradi izpraznitve ozemlja v Dalmaciji, češ, da se bo znal italijanski živeti tudi v Jugoslaviji ohraniti in celo razširiti ter da se ni vseh dni konec. — Italijanski listi pridno zasledujejo gibanje jugoslovanskih fašistov. Eni pripovedujejo z velikim zadovoljstvom, da tudi naša vlada podpira fašiste ter se tako od italijanske ne razlikuje, drugi, zlasti socialistični pa opozarjajo na veliko nevarnost fašizma, ki se je razpredel po celem svetu in nima bistvenih razlik. — Italijanska fašistovska vlada kruto preganja ter obsoja vse delavce, pri katerih se najde proglas, ki ga je Rusija izdala na delavce člega sveta proti fašistom.

GRSKA.

Revolucionarni vladni odbor se je iz previdnosti odrekel oboroženega nastopa proti Turčiji, pripravljala ljudsko glasovanje glede vladavine, republikanci so pa v večini in tako so monarhiji dnevi šteti.

ZASEDENO PORUHRJE

preživlja težke čase. Ljudstvo tlači oholo francosko vojaštvo, proizvod pa silno pada. To se pozna tudi v Franciji, kjer draginja silno narašča in kmalu se bo poznalo po celi Evropi, ker je francoska zasedba za dolgo časa onemogočila vsako gospodarsko obnovo. — Francija se še brani vsakega posredovanja, pa prej ali slej se bo morala udati, ker prihajajo iz Anglije vedno močnejši in ostrejši glasovi proti zasedbi.

Turčija.

Narodna skupščina v Angori je proučila zavezniške predloge, sedaj pa stavlja svoj predlog, po katerem naj bi na petroleju bogati Mosul, za katerega se je pufilo par velesil, Turčiji pripadal. — Turčija se zaveda svoje moči v pričo napetosti in neslogi med zavezniki.

Iz protikmetске politike.

Drofenik in slovenska avtonomija. Samostojni voditelji vodijo svoje nerazsodne pristaše za nos z nekako slovensko samoupravo, katero bodo centralisti mi lostljivo podelili slovenskemu narodu. Ta samouprava bo takšna, da slovenski kmet nikjer ne bo imel ničesar govoriti. Državna uprava bo v rokah uradnikov, ki ne bodo odgovorni zastopnikom slovenskega kmeta, marveč samo beogradskim ministrom. Sola bo popolnoma v rokah učiteljev, ki bodo ne zastopniki staršev, katerim bi bili odgovorni za vzgojo otrok, marveč samo le državnim uradnikom. Nad šolo v Sloveniji bo samo komandirala država, to je, minister v Beogradu. To je slovenskim samostojnežem čisto prav. Iz člega srca je to odobral poslanec Drofenik v svojem govoru v zakonodavnem odboru 14. marca 1922. Rekel je: »Slovenija, vse sroške za osnovne (ljudske) in druge šole je prevzela država. Kdor mora nositi bremena, mora nositi tudi vso odgovornost. Če nismo sprejeli bremen za šolstvo na svoja pleča, mislim, da tudi ne moremo zahtevati, da nad njimi komandiramo.« Tako je dobesedno govoril ta modri samostojni poslanec in sedanjí nosilec samostojne kandidatne liste. Mislim, če bi samostojneži poslali svojega najbolj neumnega pristaša v Beograd, ne bi mogel bolj neumno govoriti, kakor je govoril Drofenik. Država baje plačuje šole. Odkod država dobiva denar? Menda iz davkov. In kdo plača te davke? Ljudstvo. Kdo mora torej komandirati nad šolo? Ljudstvo. Drofenika bo treba prej naučiti misliti, da ne bo blebetal takih neumnosti v Beogradu. Kdor glasuje za Drofenika, je sokriv takih neumnosti, ki jih on kvasi v narodni skupščini.

Drofenik zoper prevzete vojnih posojil. Voditelj štajerskih samostojnežev in nosilec njihove kandidatne liste, je orjaško velik prijatelj slovenskih kmetov in obrtnikov. Še predno je bil poslanec, se je na zborovanju odposlancev spodnještajerskih okrajnih in občinskih zastopov v Celju 11. in 12. septembra 1919 z vso odločnostjo izjavil proti temu, da bi naša država prevzela nekdanja avstrijska vojna posojila v naših krajih. Tako brani Samostojna in njen najbolj kričavi voditelj pravice in zahteve slovenskega kmeta. Samostojni hinavski kmetski prijatelji torej pridno podpirajo srbske centraliste, ki hočejo našega kmeta in obrtnika pripraviti ob njegov s težavo prištedeni denar, ki ga je slovenski kmet in obrtnik nagnjen in prisiljen vsled razmer dal za vojna posojila. In za takega človeka bi glasoval le eden slovenski kmet!

Drofenik, nosilec samostojne kandidatne liste za Spodnje-Štajersko, veže okoli po raznih krajih svoje estudne otrobe. Kupcev pa ne najde nikjer. Preteklo nedeljo je hotel svojo samostojno kramo razložiti in razpečati v Slovenjgradcu. Toda kmetje so navalili na njegovo politično stojnico ter raztepli njegovo samostojno politično robo, da je kričavemu Drofeniku zastal glas. Nekaj je brbljal, jadikoval in javkal, pa ni bilo priznanja, tudi usmiljenja ne, samo zasmeh in prezir. In samostojni politični kramarček Drofenik je pobral svoja šila in kopita ter jo odkuril z dolgim nosom in žalostnim obrazom iz Slovenjgradca.

Lažnjivost «Kmetijskega lista» in Drofenika. Iz Vuzenice poročajo: «Kmetijski list» piše, da je imel g. Drofenik dobro uspehi shod pri nas. Še par tako dobro uspehi shodov in gotovo bo Drofenik kot nosilec liste propadel. Velika veselost je vzbudilo odkritje «Kmet. lista», da je g. poslanec Vladimir Pušenjak zboroval za zaklenjenimi vratmi. Menda so radi tega stari študent zdravniki, vsi Mravljaki in Sokoli-učitelji zajahali pesmiškega konja in v nemškem ter slovenskem jeziku »spesnili« jako »duhovite« zabavljice na sijajno uspehi shod Kmetске zveze in na vse udeležence. Le tako na-

prej, gg. liberalci, mi se bomo v bodoče ogibali Mravljakove hiše in vseh liberalnih »voditeljev« ter hodili v gostilno Lobenwein, četudi bodo liberalci od jeze popokali.

Politična prismođa in vodja slovenskih republikanecv dr. Novačan nam vedno očita v svojem listu, da je imela naša stranka v dobi Jugoslavije pet ministrov, ki dobivajo sedaj vsi mastno penzijo. Povemo dr. Novačanu in celi javnosti, da je imela doslej naša stranka štiri ministre in sicer: dr. Korošca, Gostinčarja (Kranjsko), dr. Jankoviča in Roškarija. Ti štiri ministri so bili tako kratko časa ministri, da dobiva penzijo samo eden minister in sicer dr. Korošec, ki je pa doslej daroval to penzijo za podporo naših revnih dijakov srednješolcev in visokošolcev. Dr. Novačan je bil dokaj časa v Beogradu in bi pač lahko znal (saj ve), koliko ministrov smo imeli doslej v vladi in koliko jih dobiva penzijo. A dr. Novačan nalašč in namenoma laže v tem oziru, samo da bi na demagoški način hujškal proti naši stranki in njenim voditeljem. Radovedno vprašanje politične prismođe dr. Novačana smo s tem pojasnili in mu pravimo, da je navaden lažnjivec, ker trdi, da smo imeli pet ministrov in da vlečejo vsi penzijo. Za modre in količkaj preudarne dovolj.

Republikanski shod v Libanji je postal prava sijajna manifestacija za Kmetsko zvezo in njenega kandidata. Zbralo se je pretekli pusti tork nad 150 volilcev. Radičevemu agitatorju so tako izprašali vest, da je izjavil: »Pri vas ni nič, vsi ste zvezarji!« Ko so opravili tako z Radičevim hujškačem, je prišel na vrsto demokrat Petovar, odnosno njegova dva pristaša. Tudi ta dva so možje dobro podučili, potem pa zapodili. Da se ni nasprotnikom zgodilo še kaj hujšega, je pripisovati le poštenosti in resnosti naših mož in mladeničev in nastopu svetinjskega župnika g. Bratuška. Zborovanje je imenitno vodil Jožef Kozar.

Kostričniški republikanci nameravajo zidati svojo cerkev, kjer jim bo g. Novačan pridigoval, ker pridige v naši cerkvi se jim ne dopadejo več, kakor so zadnjič poročali v »Republikancu.« Imeli bi rajši, da bi se iz prižnic priporočalo krasti, goljufati in še druge take čednosti. Kaj ne, to bi bilo prijetno! Dopisniku v »Republikancu« pa priporočamo, naj se še drugič tako osmeši s svojo lažjo, kot se je v zadnjem dopisu. — Službe išče republikanska tajnica brez dela. 16.000 K na mesec pogoj.

Še osel gre samo enkrat na led! Dopis iz Strmece. Čvrkov Martinek si brusi pete za »Republikanca.« Kakor znano, je bil oče »Republikanca« poprej hud samostojnež. Ako je mesar Pucelj bil dober za ministra, zakaj bi tega ne zmoget dr. Novačan? Za to, da postane poslanec in minister, je ustanovil republikansko stranko in si najel priganjače. Republikanska stranka je torej samo prefarbana samostojna stranka. In to Vindiš, ali po domače Čvrkov Tinek. On hodi na shode tudi v druge kraje. Bodi tukaj vsem povedano, da Tinek ni invalid, ker ni bil v vojski! »Invalidstva« se je nalezel v domačem prepeštvu! Laž ima kratke noge! Za lažnjivce pa naših kroglic ne bomo dali!

Naše zborovanja

Shod dr. Korošca. V nedeljo, dne 4. marca, velik volilni shod v Murski Soboti za celo Prekmurje, po pozni sv. maši. Na shodu govori dr. Korošec. Zaupnike prosimo, da pripravijo vse potrebno, da bo shod prav dobro obiskan.

Dr. Anton Korošec dne 27. februarja ne bo imel shoda v Slov. Bistrici, ker je zadržan. Zato bo velik volilni shod v Slov. Bistrici dne 11. marca po drugem sv. opravilu v dvorani okrajne hranilnice. Somišljenike prosimo, da agitirajo za obilen obisk!

Dr. Korošec v Kozjem in Smarju. Dr. Korošec ima v nedeljo, dne 25. februarja ob pol 9. uri zjutraj (po ranem svetem opravilu) shod v Kozjem v okrajni hranilnici. V ponedeljek, dne 26. februarja ob 9. uri dopoldne pa ima shod v Smarju v prostorih gostilne Gradt.

Volilni shodi kandidata Zebota. Velik okrajni shod za celi okraj St. Lenart v nedeljo, dne 25. februarja po pozni sv. maši pri Arnušu, po ranem sv. opravilu pa pri Sv. Ani, popoldne isti dan pa v Slivnici pri gosp. Hollerju, p. d. »Steghanzla«. Somišljeniki, v boj za našo zmago!

Volilni shodi v ptujskem okraju. V nedeljo, dne 25. februarja se vršijo volilni shodi KZ (Slov. ljudske stranke) pri Sv. Andražu po rani sv. maši in pri Sv. Janžu na Dravskem polju po večernicah. — V nedeljo, dne 4. marca se vršijo shodi po rani sv. maši pri Sv. Barbari v Haložah, po pozni sv. maši na Zavru in ob 2. uri v Turškem vrhu. Prosimo krajevne odbore, da priskrbijo za agitacijo in določijo zborovalne prostore.

Na Prihovi je v nedeljo, dne 4. marca po rani sv. maši shod Ljudske stranke in Kmetске zveze. Govori dr. Jerovšek. Somišljeniki, pridite v obilnem številu.

Zborovanja dr. Hohnjeca: Nedelja, 25. februarja po ranem cerkvenem opravilu v Ločah, popoldne po večernicah pri Sv. Jerneju, ob 5. uri pa v Spod. Lažah. Nedelja, 4. marca, po rani sv. maši v Stranichah, popoldne pa v Konjicah. Ponedeljek, 5. marca, ob 10. uri predpoldne pri Sv. Kunigundi na Pohorju. Torek, 6. marca ob 10. uri na Koblju.

Volilni shodi v celjskem okrožju: 25. februarja: Slovenjgradec in St. Ilj pod Turjakom (Pušenjak); Smartno za Dreto (Steblovnik in Kuder); Nova Cerkev

(Dav. Krajnc in dr. Ogrizek); Dobrna (Dav. Krajnc); Višnjavas (dr. Ogrizek); Trbovlje in Hrastnik (Kugovnik, Uranjek); Jurklošter (Hrastnik in Deželak); Sv. Križ na Slatini (J. Vrečko); Sevaica (Škoberne); Koprivnica (J. Deželak). — 26. februarja Smarje dr. Korošec. — 4. marca: Frankolovo in Smartno v Rož. dolini (Dav. Krajnc); Marija Reka (Uranjek); Griže (Kuder); Podsreda in Sv. Peter pod Sv. Gorami (Vrečko, Počivalšek in J. Deželak); Zabukovje (Škoberne); Pišce (tajnik Krajnc); Loka pri Zidanem mostu (dr. Ogrizek in M. Deželak).

Shodi v okrožju Mozirje—Slovenjgradec. Dne 23. februarja shod pri Sv. Križu nad Dravogradom, dne 24. v Nazarju, dne 25. v Slovenjgradcu in St. Ilju pod Turjakom, dne 27. v St. Vidu nad Valdekom, dne 28. 2 shoda v župniji Smartin pri Slovenjgradcu, dne 4. marca v Ribnici in v Breznu, dne 5. marca v Sv. Primožu na Pohorju, dne 6. v Marenbergu. Povsod govori posl. Vladimir Pušenjak.

Črešnjevce. V nedeljo, dne 11. t. m. je bil pri nas shod Slov. ljudske stranke. Bil je dobro obiskan. Na shodu sta govorila kandidat g. Štefan Falež in ravnatelj dr. Jerovšek. Shoda so se udeležili tudi samostojni in socialni demokratje, ki so bili popolnoma mirni. Vsi so odobraval izvajanja govornikov. Tudi na Črešnjevcu se je ljudem začelo dani in so zapeljani samostojneži in socialisti spregledali, da so jih njihovi voditelji dozdej vodili za nos.

V Laporju je bil 11. t. m. dobro obiskan shod KZ, na katerem sta govorila dr. Jerovšek in kandidat Falež. Laporčani bodo dne 18. marca po veliki večini glasovali za Slovensko ljudsko stranko ter obrnili hrbet socialistom.

Smartno na Pohorju se je po svojem mišljenju popolnoma spremenilo. Na shodu dne 18. t. m. je razvijal program Slov. ljudske stranke dr. Jerovšek. Govoril je tudi g. Hinko Gril iz Slov. Bistrice. Samostojnežem in socialistom je na Pohorju odklenalo. Ljudstvo je spoznalo njihove sleparije in prestopilo v tabor naše stranke.

Shod SLS v Doliču preteklo nedeljo je privabil v velikem številu volilce iz konjškega in tudi iz sosednega slovenjgraškega okraja. Poročat je prišel kot poslanec ter se obenem predstavljat kot kandidat dr. Hohnjec. Ljudje so že prej v našem kraju po veliki večini bili pri Kmetški zvezi in Ljudski stranki. Od zadnjih volitev je število naših pristašev narastlo ter dnevno narašča. Kar se jih je dalo zapeljati od hujškanja in obljub nasprotnikov, so spregledali ter se nam pridružili. Naj bo na dan volitev na volišču postavljenih še toliko volilnih škrinjic, za nas je in ostane samo ena škrinjica in sicer druga, na kateri bo pritrjena kandidatna lista Ljudske stranke s križem v slovenskih barvah.

V Vitanju je bil preteklo nedeljo shod Slov. ljudske stranke, ki je sijajno uspel. Obisk je bil izredno velik. Ze dolgo ni bilo pri nas shoda, ki bi bil tako obiskan. V tem se vidi moč naše stranke v Vitanju in v vseh občinah, ki tvorijo to župnijo in sosedne župnije. Poslanec dr. Hohnjec je ob veliki pozornosti vseh navzočih razpravljaj o programu Kmetске zveze in Ljudske stranke ter o nasprotnikih tega programa, ki so obenem nasprotniki slovenskega ljudstva. Na njih tudi pada vsa odgovornost za razmere, vsled katerih trpi naš narod politično in gospodarsko. Ljudje se pri nas zavedajo važnosti razpisanih volitev ter bodo po ogromni večini glasovali za stranko slovenskega ljudstva in to je Slovenska ljudska stranka.

Galicija pri Celju. V nedeljo, dne 11. t. m., popoldne se je vršil shod SLS pod milim nebom pred šolo. Shod je bil sijajno obiskan. Prišlo je tudi mnogo nasprotnikov iz vrst Samostojne. Govornik Uranjek iz Griž nam je v daljšem govoru razložil potrebo združitve vseh kmetov in delavcev skupaj v SLS. Dokazal je nam nepravilnost mnenja tistih volilcev, ki so pri zadnjih volitvah bili ogoljufani in nalagani od nasprotnih strank. Sklenili smo vsi kot en mož, da gremo dne 18. marca vsi na volišče in vržemo kroglico v drugo škrinjico, v škrinjico SLS. Govornik nam je dokazal, da gre danes pred vsem za našo nam tako zaželjeno rešilno avtonomijo Slovenije. Z velikim navdušenjem in odobravanjem in s prepričanjem, da gotovo zmaga pri volitvah SLS, smo se razšli.

Shod pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. je bil sijajna manifestacija za Slov. ljudsko stranko, odnosno Kmetsko zvezo in njen program. V mirnem in stvarnem govoru je orisal kandidat prof. Vesenjaka naloge bodoče skupščine in razpravljaj o gospodarskih in političnih vprašanjih in posebej o zakonodajni avtonomiji. Izmed navzočih je le veleposelnik Knez kot samostojnež poskušal s dvema vprašanjinama motiti, pa je dobil jasen odgovor, da si ga bo gotovo zapomnil. Naj ga pove tudi nadučitelju, da prihodnjič kaj bolj pametnega skupaj stuhlata. Shod je bil celo dobro obiskan, predsedoval mu je gospod Ivan Čuš, znan po svojem združnem delu. Zborovalci so naravnost izgnali Kneza ter se z navdušenjem izjavili za Kmetsko zvezo in njene kandidata.

Dornova pri Ptuj. Volilni shod prof. Vesenjaka se je krasno obnesel. Ne samo iz Dornove, tudi iz sosednih občin so prišli možje in mladeniči ter napolnili velike prostore Zagorškovih gostilne. Resni možje in mladeniči volilci so soglasno odobraval jasna izvajanja kandidatova o državnem gospodarstvu, državni upravi, novih nameranih postavah in o programu KZ. Pošteni krščanski možje in mladeniči v Dornovi bodo pokazali na dan volitve, da je Dornova močen stebel naše stranke. Shod je vodil g. Fr. Čuš, odbornik KZ.

Dva jako dobro obiskana shoda sta se vršila v nedeljo, dne 18. t. m., v Soštanju in Sv. Andražu, na katerih sta poročala o političnem položaju, programu in delu SLS in nasprotnik strank kandidata gg. M. Steblovnik in Vladimir Pušenjak. Ljudstvo že komaj čaka na volitve, da more dati izraza svoji nevolji.

Poslanec Vladimir Pušenjak je imel sijajno uspele shode v Zavodnjem, Sv. Primožu nad Muto in zborovanje zaupnikov v soboto, dne 17. t. m., v Mozirju. Zanimiv je bil shod v Zavodnjem, kjer so zborovalci z navdušenjem odobraval izvajanja govornika, dočim so pri vseh prejšnjih shodih nasprotniki motili zborovanje. Smoterno delo v prid ljudstva povzroča, da se množijo vrste naših pristašev in da trumoma zapuščajo ljudje slabostno stranko. V Zavodnjem so ljudje siti odiranja krčmarjev Ročnikov, kateri so povzročili neslogo v župniji. Kako dobro skrbijo Ročniki za blagor ljudstva, priča naša cesta, ki je gotovo najslabša na celem Štajerskem. Naša cesta je verna slika delovanja Slabostjane v prid ljudstva.

Laško. V nedeljo, dne 18. t. m. po prvem sv. opravi se je vršil tukaj velik volilni shod naše SLS. Bilo je navzočih na stotine volilcev. Govorila sta kandidata Kugovnik in Hraštnik in posestnik Deželak iz Smiklavža. Sprejeta je bila resolucija, ki izreka SLS neomajeno zaupanje.

Sv. Marjeta pri Rimskih Toplicah. V nedeljo, dne 18. t. m. po drugem svetem opravi se je vršil tukaj nepričakovano lepo uspeli shod naše SLS. Vsa množica ljudstva, ko je prišla iz cerkve, je vstrajala na shodu na prostem. Govorila sta kandidata Kugovnik in Hraštnik ter kmet Deželak iz Smiklavža in domačin Kuder, mizar v Rimskih Toplicah. Sprejeta je bila resolucija, ki odobrava politiko naše stranke. Z vso odločnostjo hočemo skrbeti, da bo znaga 18. marca za našo stranko častna. Izvolil se je tudi krajevni odbor SLS.

Tedenske novice.

Našem cenj. čitateljem in inserentom. Že zadnjič smo obširno poročali, kako so nam mariborski orjunci, sokolaši in pripadniki dr. Kukovčeve demokratske stranke razbili v naši tiskarni stroje za tiskanje. Po mučnem, trudopolnem delu smo popravili doslej tri razbite stroje, da so zopet vsaj za silo za uporabo. Naš največji stroj, na katerem smo tiskali »Gospodarja« in »Straža« še dosedaj ni popravljen in bogve, ali še bo sploh kedaj za rabo. Radi nerabnosti velikega stroja smo prisiljeni tudi tokrat izdati »Gospodarja« samo na štirih straneh, mesto na osmih in izpustiti, ker smo pred volitvami oglašje (insertate). Naši cenjeni čitatelji in inserenti nam tega gotovo ne bodo šteli v zlo, ker lahko sami uvidijo, v kako mučnem položaju smo radi roparskega napada pristašev dr. Kukovčeve stranke. — Pristaši, somišljeniki in čitatelji našega lista, povejte povsod, kdo nam je razbil tiskarno in zakaj ravno sedaj: tik pred volitvami. Demokratje so na politični smrti postelji in sedaj se hočejo oleti smrti potom plačanih navadnih roparjev, ki se nazivajo orjunci.

Nekaj o doslej zaprtih napadalcih — demokratskih orjunaših na našo tiskarno. Doslej se je posrečilo roki pravice, da je spravila pod ključ in v ječo 15 »junakov« orjuncjev, ki so z dokazi podprtimi sumi obdolženi, da so se udeležili napada na našo tiskarno. Drugi dan po napadu je mariborska policija zaprla tri tičke in sicer nekega Stoka, ki je bil pisar v odvetniški pisarni demokratskega advokata dr. Irgoliča v Mariboru. Ta človek je že bil predkaznovan, ker je kradel denar iz pušic v mariborski frančiškanski cerkvi. — Drugi ptič je Kinkela, stavec v Mariborski tiskarni, kjer se tiskata »Tabor« (»Narodni list«) in samostojna »Kmečka moč«. Tretji pa je neki Bole, carinski posredovalec. V nedeljo, dne 18. t. m., pa je izročila policija v zapore mariborskega sodišča 11 oseb, ki so bile skoro gotovo udeležene pri roparskem napadu. Med temi zaprtimi je tudi inženir pri mariborskem agrarnem uradu Albert Vedernjak, eden voditeljev Samostojne kmetijske stranke. Ta samostojni inženir je napravil načrt za napad in je tudi vodil napadalce na napad in sicer iz dvorane Narodnega doma, kjer so obhajali mariborski Sokoli svojo maskerado. Treba tudi omeniti in pribiti, da so vsi napadalci Sokoli in v političnem oziru po večini pristaši demokratske dr. Kukovčeve stranke in Znunderlovih narodnih socialistov, ki bi sedaj pred volitvami radi preslepili naše dobre viničarje. Med v nedeljo aretiranimi je tudi Lojze Strašnik, faktor ali vodja stavev v Mariborski tiskarni, in Jurkovič, ki je stavec istotam, kjer se tiskata: demokratski »Tabor« in samostojna »Kmečka moč«. Si pač lahko vsakdo misli, koliko so vredni listi, katere tiska in zastoj med kmete razpošilja Mariborska tiskarna.

Orjunci napadajo naše kmete! V Mariboru so dne 11. t. m. na večer napadli v javnem prostoru mladi gospeki-orjunci našega odličnega moža g. Thalerja iz St. Ilja v Slov. gor., ker je v družbi z dvema gospodoma in svojimi sorodniki izpregovoril par nemških besed. Mi se ne moremo dovolj čuditi, da napada mestni privandranec naše stare, zaslužne slovenske štajerske kmete, ki so si pridobili za slovenski narod in kmetijski stan nepozabljive zasluge. Nikdar ne bi bili ti smrkljini v Mariboru, nikdar ne bi bil Maribor slovenski, če ne bi tako zvesto in značajno svoje zemlje in materinske besede branili naši kmetje med Muro in Dravo. In te naše krščanske slovenske može si drznejo napadati člani mariborske Orjuncel! Še je moč v žilah našega kmečskega ljudstva, še je ponos v naših srih. Mi slovenski kmetje in mladeniči sprejememo boj s predzniki orjunkskim škrici in sami si bomo napravili red,

ako ga ne zna pristojna oblast, katero plačujemo in vzdržujemo s škrici vred. — Kmet iz mariborske okolice.

Društven oder na državni meji. Izobraževalno društvo pri Sv. Juriju na Pesnici je menda med prvimi društvi ob meji — vsaj v malih krajih —, ki si je oskrbelo društven oder. S pomočjo nekaterih blagih dobrotnikov domačinov in enega tujca, ki vedo ceniti kulturni pomen dobrih gledaliških in glasbenih prireditvev, je društvo z velikim trudom napravilo sicer mali a ličen oder, ki ga je slikal v tem izvedeni g. Fr. Horvat ml. iz Maribora. Na novem odru je društvo imelo zadnje tedne že dve prireditvi: burko s petjem »Pogodba« in pa lep koncert in šaljiv prizor »Lep večer.« Upamo, da v postu pride zopet kaj primernege na vrsto, k čemur vabimo že sedaj tudi sosede. Vsi, ki so velikodušno pripomogli do novega odra, imajo lahko veselo zavest, da so storili važno delo za napredek našega ljudstva tukaj na meji.

Znani samostojnež in sedaj narodni socialist S.-ch. Znunderl je bil zopet enkrat izkupil. Od Sv. Jurija v Slov. gor. poročajo: V nedeljo, dne 18. t. m., smo imeli pri nas dva shoda: ob enih je hotel napraviti Znunderl razprodajo narodno-socialističnih obljub. Ko je došel na zborovalni prostor, so ga sprejeli navdušeni kličci: Živijo Korošci! Živijo Zebot! Živijo Kmečka zveza! Fantje pa so peli. Nato so ga vprašali, če je lačen in žejen. Da! — Gostilničar, postrezite mu! — Se zgodi. Znunderl bled kot zid pozira obenem tudi silne očitke in poslušajo svojo obsodbo, ne da bi mogel le eno besedo ziniti v svojo obrambo. — Ste se okrepčali? — Da! — Zdaj pa izginite! — Tresoč se na celem telesu, gre skozi špalir, ki so mu ga napravili naši fantje, da ga bivši njegovi lastni pristaši niso raztrgli. Pred njim mu svetijo z lopato in kijem, za njim eden pometa, špalir pa poje: »Črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpada« in za njim »Kadar boš na rajšo šel.« Znunderl izgine sam, čisto sam. Zborovalci pa pripojejo v dvostopu na shod SLS, ki je bil napovedan ob treh popoldne pri Krajncu. Zebot in Fanedl govorita. Velikansko navdušenje. Isto bo dne 18. marca. Tako je pri nas v Slov. goricah. Oj, g. Znunderl, kaj bo, ojl!

Odgovor našega pristaša Florjančiča iz St. Miklavža pri Mariboru samostojnim: Samostojneži so pridno začeli zahajati v gostilno Wrus pri Sv. Miklavžu. Mislili so, da dobijo Florjančiča na svojo roko, ker pa jim Florjančič tega ni obljubil, ampak rekel, da s tako stranko ne more iti, katera blati duhovščino in vero, so potem začeli Florjančiča blatiti po svojih časopisih. Florjančič h taki stranki ne more pristopiti, ki je na smrtni postelji, ker se on boji, da ne bi tudi on s slabostjo vred umrl.

Volilno gibanje postaja zelo živahno v ptujskem in ormožkem okraju. Krajevni odbori so po nekaterih krajih priredili manjše sestanke. Prosimo tudi druge, da sledijo temu vzgledu, ker kandidat prof. Vesenjak med tednom sam ne more med volilce.

Prava in srebrna poroka. Dne 5. februarja t. l. se je vršila prav redka slavnost v predmestni župniji Matere Milosti v Mariboru. Jakob in Marija Strauss, viničarja pri tvrcki Scherbaum, Meljski hrib 51, sta obhajala 25 letnico svojega ženitovanja in njun sin Jozef Straus je isti dan poročil viničarsko hčer Alojzijo Verlič. Slavljenca sta že celih 25 let kot viničarja pri tvrcki Scherbaum v Melju, oziroma Jakob Straus je prišel k zgoraj omenjeni tvrcki leta 1872 kot viničarski sin, torej slavi 50 letnico viničarstva pri enem in istem gospodarju, kar se redko kedaj zgodi, posebno pri viničarjih je ta bolezen v novjšem času razširjena, da hoče vsako leto gospodarja menjat. Slavnost v cerkvi je opravil č. g. p. Valerijan, ki je pred oltarjem v navzočnosti številnega občinstva lepo nagovoril jublanta. Daj Bog še dosti takih dobrih viničarskih družin. Kot priči pri mladoporočencih sta prisostovala g. dr. Scherbaum in g. Muraus in na slavljenčevem domu Meljski hrib g. dr. Scherbaum in g. Gustav Scherbaum z gospema, kakor tudi večletni vinogradski oskrbnik g. Ivan Velker z gospo.

Poroka. Iz Dornove pri Ptuj. Dne 5. februarja smo obhajali poroko dveh zavednih novoporočencev g. Franjo Firbas in gdč. Marije Frajnkovič. Ženin je bil od ustanovitve našega Bralnega društva član, sedaj blagajnik, naročnik že od mladosti »Slov. Gosp.« in od mladosti pristaš Kmečke zveze. Nevesta je iz znane Frajnkovičeve hiše, kamor že zahaja »Slov. Gospodar« 45 let. Bila je močni steber tukajšnjega Bralnega društva ter članica raznih katoliških društev. — Naše bralno društvo bode od sedaj še lepše prospevalo, ker ga bodeta sedaj skupno podpirala. Na gostiji smo se spomnili Kmečke zveze in smo nabrali za njen sklad 444 K. Novoporočence pa s kličem: Bog vaju ščuvaj in ohrani mnogo let, in ako vama podeli potomce, vzgojita jih v vajinem duhu, da jih uvrstimo potem v armado Kmečke zveze.

»Taborovo« delo bo zastoj. Iz Žiž pri Konjicah poročajo: Precej iztisov »Tabora« od zadnjega četrtka je bilo doposlano našim posestnikom. Ker je bil ta list dosedaj tu nepoznan, smo menili, da je kak »jutrovec« bil naprošen dati naslove na razpolago. Misel ni slaba. Nahajamo se pred volitvami. Orjunkski »Tabor« — (Narodni list) je lahko svojim zaupnikom na deželi pisal: Cirilova tiskarna je (ali pa bo) razbita. »Slov. Gospodar« se ne bo tiskal. Zdaj je najlepša priložnost, da se vgnjezdi »Tabor«. Saj lahko reče, da jim ga je KZ naročila, kakor tudi trdi, da si je Slov. ljudska stranka tiskarno sama razbila. A prišel je tudi »Slov. Gospodar« in vtis od shoda dr. Hohnjeca zbrisati se bo »Tabor« zastoj trdil.

Novice od Sv. Antona na Pohorju. V nedeljo, dne 11. t. m., je bila šolska prireditev s poučnim govorom, deklamacijo in gledališko igro »Nekaj neverjetnega in

naš Tonč.« Vse je lepo uspelo. — Eno nedeljo poprej je bila pokopana mlada žena Marija Keber p. d. Ravjak. Živela je z možem v lepi zastopnosti. — V dveh letih so umrli v fari 4 vrli, katoliški može, kmeti, vsi občinski odborniki in naročniki »Slov. Gospodarja«: Janez Mravljak, Matija Kanop, Ignac Gašper in Marko Vamlek. N. v m. p.! — Za dijaško večerjo v Mariboru so vložili Mohorjani (44) skupaj 20 din.

Novice iz Tinja na Pohorju. Imeli smo živahen predpust. Gostij je bilo 12. Tega ne pomnijo najstarejši ljudje. Med poročenci je bil tudi naš vrli župan Janez Ferk. Za uboge dijake so gostje dali 70 din. Na gostiji Kregar Turner pa 75 din. Šegovo Micko so fanti »zašrangali« in izlekli iz ženina Janeza Fifer iz Smartna nad 2000 K. Denar so že, ali še pa bodo menda dobili ubogi krčmarji. Za volilni sklad smo poslali 79 din.

Novice iz Polenškaka. Preteklo nedeljo smo imeli na Polenškaku dva kandidata. Javen shod je imel prof. Vesenjak, za oglom Lahove gostilne okoli svoje kočije pa je sameval milijonar Petovar. Shodu KZ je predsedoval g. Meško, navzoči so bili sami odlični može in dobra mladina, okoli Petovarja se je zbralo na zaupnem sestanku par bivših štajercijancev in samostojnežev ter Fink. — Te dni odidejo štirje naši Orli k vojakom, dva pa se vrnejo. — Uspeh volitev bo pokazal pri nas isto sliko, kakor jo je pokazal preteklo nedeljo pri nas shod. Kmečka zveza bo štela stotine glasov, Petovar in drug pa svoje na prste.

Veselo gibanje naše mladine pri Sv. Bolfenku pri Središču. Dne 11. t. m. je bralno društvo Sv. Bolfenk v zvezi s telovadnim odsekom Orel priredilo popoldne po večernicah v šolskem poslopju dve igri: tridejanko »Krivoprisežnik« in dvodejanko »Kmet in avtomat«. Prostori so bili zasedeni do zadnjega kotička in zbrano občinstvo je večkrat z burnim ploskanjem pohvalilo naše vrle igralce in igralko. Obširna igra »Krivoprisežnik« je bila dobro naučena in vsak se je vglobil v svoj vloga. Samo pri mlajših je tuintam zastala kaka beseda. Drugič bo tudi to odpravljeno. Igra »Kmet in avtomat« je zbudila mnogo veselega smeha, posebno ko so spoznali, da je Peter igral Petra. Le krepko naprej, in kmalu zopet na svidenje!

Novice iz Loč pri Poljčanah. Ker so naši rekruti brali, da se hočejo poslanci Jugoslov. kluba potegovati posebno za to, da pridejo slovenski fantje v slovenske vojašnice, kakor je to povedal dr. Korošec na shodu zaupnikov SLS v Ljubljani, so takoj nabrali po župniji za volilni sklad KZ 1152 K. — Dne 12. februarja je nagloma umrl naš odlični somišljenik kmet Janez Habjan, po domače Gajski. Velikanska udeležba pogrebcev je pričala, kako priljubljen je bil. Domači moški pevski zbor je zapel tri ganljive žalostinke, dve v cerkvi in eno na grobu. Vrli mož naš v miru počiva!

Novice iz St. Jurja ob juž. žel. Kako žalostne posledice zapuščata vsaka mlačnost in brezverstvo, je značilno za našo župnijo, kjer smo imeli skoro v enem mesecu tri samomorilke: eno z lizolom, katero so spravili v bolnico in jo rešili, druga je hotela pod vlak, a jo je rešil železniški čuvaj, ko je že prihajal vlak proti njej. A najbolj žalosten slučaj se je zgodil pred 14 dnevi. V neki vasi blizu trga se je mlado dekletko v skednju ponoči obesilo. Bila je hčer poštenih staršev, a bila je po svetu in je prišla v roke lahkotivcem. Domov je prišla in se isto noč obesila. Dekleta bodite pametne! Ne verujte vsakemu, ki ima z medom namazan jezik. Pač pa pristopajte rade v Marijino družbo in h katoliškim društvom, da ne boste staršem in celi župniji v sramoto!

Opomini na naše pristaše, ki nam jih je poslal naš vrli somišljenik iz Planine nad Sevnico. Cenjeni gospod urednik! Prosim malo prostora v vašem cenj. listu: Kakor se godi po drugod, tako je tudi k nam začelo prihajati lažnjivo, hinavsko časopisje razne vrste. Tako sem dobil tudi jaz te dni poslan iz Maribora takome-novani časopis »Kmečka moč«. Ker se dobro zavedam, kaj nameravajo naši nasprotniki in tudi vem, da prameni taki listi, ki so od stranke, kakor je SKS nič ne opravijo, sem ga res prečital, potem pa takoj nazaj poslal, od koder je prišel. Kaj si mislite gospod urednik. Star sem že 60 let, pa take hinavščine in lažihvale še nisem nikoli čital. Kako si upa stranka, ki je kriva toliko gorja, kakor je Samostojna, še sploh črkni to za-slugah, ko vendar vsak otrok ve, da je današnjih razmer kriva vlada, v kateri so sedeli tudi samostojni lažnjivci. Zato vas prosim in rotim, da kdor dobi v roke, najsibo od kogarkoli tak časopis, da ga takoj pošlje nazaj. Ti ljudje dobro vedo, da pri nas, kar nas je organiziranih v KZ, ne opravijo ničesar. Oni hočejo le samo oslabiti našo moč. Zato še enkrat ponovim, proč s takimi hinavskimi listi. Dosti se pa še žal nahaja med nami takih, ki nič ne berejo. Takim pa dajmo mi naročniki »Slov. Gospodarja« v roke list, da ga čitajo. Dragi somišljeniki SLS stojmo trdno in neomajeno na braniku za našo sveto stvar. Dan 18. marec je blizu, glejmo, da spravimo na volišče vse naše može in mladeniče! Opozarjam na eno napako, ki se tukaj na več krajih dogaja, namreč, da naši zaupniki, ozir. krajevni odbori napovejo sestanke le tam, kjer jih ni toliko treba, tam pa, kjer so omahljivci, še dosedaj ni bilo nobenih podučnih sestankov. Torej delajte, dokler ni prepozno. Kar smo pri zadnjih volitvah premalo storili, zato storimo sedaj več, tako, da bo naša zmaga častna. Le če bomo naše nasprotnike porazili popolnoma, tedaj smo lahko v nadi, da se otresemo teh žalostnih časov.

Kako in kaj je pri St. Joštu na Kozjaku? Na pustno nedeljo smo priredili igro »Pri gospodi« s petjem narodnih pesmi. Igrala so dekleta prvokrat in reči moramo, jako dobro. Posebno »Mecona« je ugajala. Kakor čujemo je moške malo sram, ker so jih ženske prekrosile. Pa fantje in može, prvenstvo si ne pustite vzeti!

Naj živi vesela medsebojna tekma. Občinstvo je z veliko pozornostjo sledilo igri in petju, znamenje, da je bilo zadovoljno. Le še več zanimanja za izobrazbo in pravo zabavo. — Kratek pust in dosti porok, je rek, po katerem se šentjoščani radi ravna. Pet porok je bilo. Jožef Grunič, p. d. Jožl je poročil Heleno Pesjak, Janez Črep p. d. Zgor. Dobovičnikov je potkal pri «Korošcu» in Ana Oštir mu je radovoljno odprla (kot gospodarju) hišna vrata, Dominik Hriberšek, ki je celo «cesarjevega» rodu, si je na «Lipah» v mladenki Brigiti Lipnik utrgal mladi cvet za na pot življenja, Jožef Povh je šel po svojo nevesto Marijo Žerdoner celo v Spodnji Pekel, Strgarjev Janez Jurko pa si je Klinčevu Angelo Jablanšek privzel kot življensko družico. Sami «fest» pari, ki so prinesli veliko življenja in veselja na naš Kozjak. Samo eden nas je užalostil: Leopold Slapernik, p. d. Tonejev, ki je nas zapustil in šel na Dobro, da si v novem domu pripravi svoje ognjišče. Bog pa daj vsem obilo sreče in blagoslova. Agitacija za časopisje izkazuje sledeči uspeh: 36 Glasnikov Srca Jezusovega, 4 Bogoljubi, 28 Slov. Gospodarjev in 4 Domoljubi, skupaj 72 časopisov. Tudi h Kmetiski zvezi se jih je prišlo 30. Sedaj se pripravljamo na volitve. Naše geslo bodi: Vsi na volišče in vsi za Slov. ljudsko stranko. Šentjoščani, v edinstvi je moč!

Najbolj delaven Orel je v Šoštanj. Priredil je že lani v jeseni zelo lepo akademijo in o Božiču ljubko naraščajsko božičnico, o Svečnici pa je napravil izlet v šmartno pri Velenju in pokazal v krasno uspeli akademiji, kaj zamore vztrajnost in navdušenje. S tem svojim nastopom je pridobil Orel zopet lepo število novih prijateljev v celi Šaleški dolini. V Šmartnem se je že 11. februarja ustanovil orlovski odsek, ki naj bi kmalu vzbudil v življenje še bratske odseke po sosednjih župnijah. To tiho, a smotreno delo naših Orlov seveda silno ježi razne Sokole in orjunce po Šoštanju, ki ne morejo prirediti kljub vsem podporam tako lepe prireditve, kakor jih je že več priredil naš Orel. Vse njihovo delo se osredotočuje okrog maškerade in plesa, ki je trajal še v Pepelnico jutro. Zato se pa takih nasprotnikov prav nič ne bojimo in se le smejeemo njihovi onemogli jezi, ki jo izlivajo kar v šestih časnikih proti Orlom. Mi vstajamo, a vas je strah! Dne 4. februarja je priredil Orel prirčen poslovilni večer dvema odhajajočima bra toma, ki gresta k vojakom. Pri tej priliki je naš sedanji navdušeni načelnik br. Lojzek Škof izlicitiral za svoj «klepaček» 650 K za Orla. Bog živi vse licitante! Bog živi Šoštanske Orle.

Neosnovani napadi nasprotnikov na odličnega ljudskega voditelja. Od Sv. Mihela pri Šoštanju poročajo: V zadnjem času je bilo v nasprotnem časopisju več napadov na našega obče priljubljenega kaplana gospoda Grila, na moža, ki ves svoj prosti čas uporabi za izobrazbo šmihelčanov. Pa ne samo to! Znan je tudi kot vesten duhovnik in imeniten pridigar. Zato je pa tudi pri vseh poštenjaki priljubljen. Poznamo družmirskega dopisunčka, člana šoštanske Orjune, ki mu je gospod kaplan trn v peti. V liberalnem časopisju zahteva ta možicelj, da mu škof odgovori, če odobrava detovanje gospoda kaplana. Res smešno! Za danes mu svetujemo samo to, da miruje in se briga raje za svoj poklic. Ako ta opomin ne bo zadostoval, bomo pa prišli na dan s stvarmi, ki bodo pokazale, kako malo pravice ima ta Orjuna do kritike.

Sum na uboj. Iz Šoštanja poročajo. V noči od 4. na 5. t. m. so našli na železniškem tiru orožnika Huberta Sušnik, z razbito glavo. Umrl je takj drugi dan. Sumi se uboj.

Smrtna kosa. V celjski javni bolnici je umrl oče vodje republikanske stranke dr. Novačana, g. Ivan Novačan, posestnik v Trnovljah pri Celju, 70 let star. Bil je naš pristaš in naročnik «Slov. Gospodarja». Pokoj njegovi blagi duši.

Kdo vodi in komandira vlake? Pašič se je vozil na agitacijo s posebnim vlakom in je naprej poslal še posebno lokomotivo, da mu dela pot. Radi tega so imeli vlaki na progi Beograd—Skoplje po par ur zamude. Za Pašičem ni hotel zaostajati bivši minister turške vladne skupine Omerović. Peljal se je iz Beograda v Bosno, dospel do Broda in ko je hotel brzovlak z ministrom kreniti proti Sarajevu, opazi minister, da njegov vagon ni zakurjen. Takoj je izstopil ter zapovedal, da mora vlak tako dolgo stati, dokler v njegovem kupeju ne bo toplo. Vlak je imel na ta način tri ure zamude. — Za ministrskim predsednikom in za ministrom seveda ne sme zaostati komisar železniške policije in tako je komisar Zarko Strogarac iz Belega Manastira zaustavil vlak, ki se peljal iz tega kraja proti Osijeku na četrtem kilometru, da se lahko nanj vspne ter v Osijek odpelje. Vlak je imel radi tega dobre četrt ure zamude.

Strankarska strast še za po smrti. Po Srbiji se sedaj v volilnem boju tako strastno sovražijo radikali in demokrati, da se to sovraštvo prenaša celo na pokopališča. V vasi Mileševo v Sandžaku je prišlo pri nekem pogrebu na samem pokopališču do prepira in potem do krvavega in usodepolnega pretepa. Pokojnik je bil demokrat in ko so ga prinesli na pokopališče, so navallili na pogrebce radikali, češ, tu ga ne smete pokopati, ker počivajo tukaj sami radikali. Demokrati-pogrebci so raket postavili na tla in zgrabili so batine in motike ter začeli udrihati po radikalih. Nastal je krvav in srdit boj, v katerem je padel z razbito glavo radikal seljak Sava Špica. Mesto enega so pač imeli dva mrliča in še par težko ranjenih. Da se za bodoče izogne pretepom, so razdelili pokopališče na radikalski in demokratski del.

Kmet strada, gospoda piruje. Dalmatinsko delavno ljudstvo davi strašna lakota, gospoda je pa ob naj-

strašnejši bedi razkošno in razuzdano rajala za pred-pust. Pa to še ni vse! V Šibeniku so celo krasili zabavne dvorane s posekanimi nasadi. Okolica je gola, narod umrzuje, ker nima drv, a nobenemu revežu ne pade na um, da bi v največji stiski začel pustošiti nasade, gospoda pa gre ter poseka nasajeno drevje, da si z njim okraši svoja plesišča.

Železniško tatinsko družbo je srečno zasegla zagrebška policija. V delavnici južne železnice so ti umovički pokradli raznih kovin v vrednosti dobrih 600 tisoč kron. Izdali so se pri prodajanju ukradenih reči.

Umrl je iz strahu pred vešali. Te dni je umrl v zaporih v Subotici neki Novak, ki je bil obsojen pred tremi mesci na smrt na vešalih, ker je ubil svojo mater, očeta in brata. Odkar so ga zaslužno obsodili na smrt, je bil vedno skrajno žalosten ter pobit. Njegova pobitost in žalost iz strahu pred vešali so na trikratnega morilca vplivale tako, da je te dni v zaporih umrl.

Dediči se iščejo. V Beogradu je leta 1910 umrl M. Ogrizek brez otrok. Rojen je bil 20. aprila 1845 v Sero-vi, župnija Šmarje pri Jelšah. Bil je krojač in je v Beogradu zapustil hišo, vredno 1.200.000 K. Kdor je žnjim v bližnjem sorodstvu, naj pošlje dokaze na naslov: Božidar Ristič, višji kontrolor v ministristvu pošte in telegrafa, Beograd, Molerova ulica 27.

Gospodarstvo.

Slabe gospodarske razmere v Leskovcu. Zadnjič sta nam gg. Vesenjak in Košar pisala iz srca o vinu, davkih in stroških. Večina nas je malih posestnikov, ki pridelamo 9 do 30 hl vina. Svoj pridelek smo prodali nekateri po 8 do 12 K. Čim manjši posestnik, tem bolj po nizki ceni je bil prisiljen prodati svoj pridelek. Samo leta 1919 so nas nekateri kapitalisti tako gulili, ko smo vino prodajali po 8 do 12 vinarjev! Kaj hočeš? Kruhek mora biti, obleka tudi. Celo leto smo živeli na račun jesenskega pridelka, zdaj pa take cene! Se za nazaj ni dovolj, odkod pa naj plačamo za naprej hrano, obleko, dačo? Pa nas še gulijo z dohodninskim davkom. Pred vojsko in med vojsko smo dobivali vsaj bolj poceni koruzo. Samostojni minister mesar Pucelj pa je menda koruzo svinjam spolagal, svinje pa v Italijo poslal. Samostojneži so nas pošteno nabliskali. Zato pa volimo vsi za Kmetisko zvezo!

Iz zagrebškega živinskega trga. Na zagrebškem trgu z živim blagom so zopet napredovale svinjske cene. Promet s svinjami se je v zadnjem času zelo dvignil, ker se veliko izvažalo v Čehoslovakijo ter na Francosko. Sedaj se posebno izvažajo zaklane svinje, ker je zelo znižana izvozna carina na meso. Te dni pa se se-stane posebno zborovanje vladnih krogov glede znižanja carine na izvoz zaklanih svinj. To ravno kar omenjeno postopanje vlade je za svinjerece velikega pomena, ker se na ta način znatno podpira domača industrija z izdelki svinjskega mesa. Cene za debele svinje iz Vojvodine in Srema so 23—25 D, mesnate svinje stanejo v Zagrebu 22—24 D, v Varaždinu 23—24 D, v Križevcih pa 24—25 D. Prvovrstnim volom je poskočila cena na 15 D.

Nekaj o kretanju živinskih cen na Hrvatskem. — Vole plačujejo na Hrvatskem po 7—10 D 1 kg žive teže, bike po 7—12.50 D, krave po 6—7 D, telice 6—7 D, teleta po 10.50—12.50 D, suhe pa po 7.50—11.25 D. Konji so po 3.750—12.500 D 1 komad, žrebeta po 1.250—3.750

din. 1 komad. Iz Hrvatske se proda in izvozi v Italijo zelo veliko konj in govede, v Maribor govede in nekaj v Ljubljano in druga mesta.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 102 do 103 dinarjev, francoski frank stane 6.20 do 6.25 din., za 100 avstrijskih kron je plačati 0.14975, za 100 čehosl. kron 311 do 312, za 100 nemških mark 0.55 do 0.56 in za 100 laških lir 492 do 493 dinarjev. V Curihu znaša vrednost dinarja 5.15 centimov ((1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja ostala ista.

Dopisi.

Kapela. V nedeljo, dne 4. februarja smo imeli tukaj dobro obiskan shod KZ, katerega se je udeležila nepričakovano številna množica zavednih mož, ki so burno odobraval govornikove besede. Vsi so bili navdušeni za našo pravično stvar, tudi za volilni sklad se je nabrala precejšnja svota. Le en gospod v usnjati suknji se je zgražal, češ: naši ne prosjajo. Le par besed našega blagajnika je odprlo srce vsem zavednim. Dne 18. marca bodo naši ljudje metali ne dinarje, marveč kroglice za Slovensko ljudsko stranko. Samostojni pa bodo zapeli, kakor stari zvon: In jaz vaš strli zvon — vam vašo smrt oznanjal bom!

V libijski puščavi.

Mansur jih je izdal, da bi sebi rešil življenje. — Mlajša in čilejša Sadie je brez težave dohajala ro-parje, ki so hiteli po stezi navzdol, in zdaj pa zdaj je obrnila glavo nazaj ter tolažila teto, ki so jo, slabotno in vso trdo od strahu in groze, vlekli seboj kakor ovco v klavnico.

Poveljnike črne oči so malomarno ošinile postarano gospodično Adams, pa so se zasvetile v pridruženem blesku, ko so obstale na mladem dekletu. Kratko povelje dal — in izgubljeno čredo nesrečnih izletnikov so tirali h klečečim kamelam. Zepe so jim že prej preiskali in pometali vsebinsko v prazen žakelj, ki ga je Ali Wad Ibrahim zavezal lastnoročno.

«Pravim, Cochrane», je šepetal Belmont in z žarečimi očmi gledal izdajalskega Mansurja, «tule imam droben samokres, ki mi ga niso našli. Ali naj ustrelim tegale zlikovca za njegovo izdajstvo —?»

Polkovnik je odkimal.

«Bolje da ga skrijete!» je odgovoril s temnim licem. «Ženske ga bodo morebiti še potrebovale, preden bo vse pri kraju —!»

IV.

Kamele, nekatere bele, druge rjavkaste, so klečale v dolgi vrsti po pesku. V mirnem prežvekovanju so enakomerno premikale čeljusti in s smešno, za kamele značilno gizdavostjo obračale svoje lepo zarisane glave na svojih vitkih vratovih sedaj na eno, sedaj na drugo stran. Večinoma so bile krasne, plemenite živali, čistokrvni arabski dirkači tenkih nog, finih vratov in drobnih glav — znamenja plemenitega potomstva, izredne vztrajnosti in nedosegljive brzine v teku. Med njimi pa je bilo tudi nekaj manj plemenitih, počasnih kamel, njihova koža je bila zanemarljena in je kazala brazgotine od udarcev in od strelav. Te so bile težke tovrne kamele, obložene z duro in z mehovi za vodo.

* Afrikansko proso. Se uporablja za krušno moko.

Zahvala.

Vsem, ki sočustvali ob priliki smrti našega nepozabnega častitega gospoda, brata in sčica

Mihaela Strašek

zlatomašnik v p.

izrekamo tem potom našo najprisrčnejšo zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo preč. duhovščini, ki so mu pri odprtem grobu kapeli pre-epo nagrob-nico in slednjič vsem ostalim, ki so se v taki množini udeležili pogreba našega nam tako draga in priljubljenega dušnega pastirja.

Št. Janž na Peči, dne 8. februarja 1923.

Žaluječe rodbine:

Strašek, Žerjav, Bokalič.

Zahvala

Za mnoge izkaze sočutja pri pogrebu našega ljubega očeta, gospoda

Janeza Muršec

kmeta na Ma'ni pri Sv. Jurija v Slov. gor.

izrekamo vsem najprisrčnejšo zahvalo. Posebno visokočastiti duhovščini, pevcem, vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem.

Ma'na, dne 8. februarja 1923.

Žaluječi otroci, sestra in zet

Sprejme

se družina z ve-
čimi delavskimi
močmi za majarja na večje po-
sestvo v Dornovi, obstoječe ve-
činoma iz njiv in travnikov, to-
rej je delo na polju in pri
vprežni in drugi živini. Plačilo
po dogovoru ali z deljenjem
pridelkov. Čas za zglasitev do
zadnjega svečana. — Proda
se smetski koleselj s prsno
opremo in poniklani okovi.
Sprejme se gospodična ali
vdova srednje starosti z nekaj
prakse v gostilni za prevzete
trafike in pijače na račun. —
Dobra spričevala se zahtevajo.
Nastop lahko takoj. Poizvedbe
pri Rudolfu in Ivanki Rola, go-
stilna, Sv. Andraž v Slov. gor.
164

Razpisna je služba
organista in cerkovnika
na Polzeli. Župnijski urad Pol-
zela. 2—2 116

Načelstvo hranilnice in posojilnice v Konjicah javlja tužno vest, da je dne 15. februarja 1923 umrl njen soustanovitelj, bivši dolgoletni član načelstva in član nadzorstva gospod

Janez Rudolf

posestnik in cerkveni ključar v Dobernežu št. 7 nadžupnije Konjice

Delavnemu zadrugarju ohranimo častni in hvaležni spomin!

Anton Toman
načelnik.